

El llit isabelí

El llit isabelí

Carme Guasch

Pròleg de Carles Xuriguera
Epíleg d'Irene Zurrón

Títol original *El llit isabelí*

1994, Carme Guasch

Primera edició juny de 2026

© 2026, hereus de Carme Guasch

© de la il·lustració de la coberta Alba Barceló (@auba.barcelo)

© del pròleg Carles Xuriguera

© de l'epíleg Irene Zurrón

© d'aquesta edició Cap de brot edicions, SCCL

info@capdebrot.cat

www.capdebrot.cat

Impress a Impremta Pagès (Anglès), Països Catalans - *Printed in Catalonia*

Disseny de la col·lecció Júlia Planas (@lautonoma)

Correcció Josep M. Codina i Judit Pujol

Maquetació Germán Bartolomé

ISBN 979-13-991083-6-1

Dipòsit legal GI 677-2026

Aquest llibre s'ha publicat amb el suport de la Diputació de Girona

Diputació de Girona

Queda totalment prohibida qualsevol forma de reproducció d'aquesta obra sense l'autorització de l'editorial. Si necessiteu fotocopiar-ne o escanejar-ne algun fragment, adreceu-vos a CEDRO o consulteu l'enllaç www.conlicencia.com

El llit isabelí

El senyor Dasca es despertà, com cada matí, abans que sonés el despertador. En realitat, el despertador no li calia, perquè el costum de tants anys l'obligava a desvetllar-se, vulgues que no, a la mateixa hora. Algun dia, malgrat tot, gandulejava una mica pel llit, fins que el rellotge marcava l'hora precisa i començava a sonar, suaument, la *Pastoral* de Beethoven que tenia programada perquè el despertés: odiava els timbres o els brunzits dels rellotges convencionals i li semblaven d'una terrible vulgaritat les musiquetes de les ràdios, i encara més les apegaloses veus de locutors i locutores invitant-lo a deixar el llit amb frases almivarades que més aviat li feien venir basques.

Com que la seva vida estava feta d'hàbits i rutines rarament alterats, en el seu primer contacte amb el món no hi havia sorpreses. Generalment, allò primer que veien els seus ulls era el sostre, i procurava apartar-los-en de pressa, perquè la corona de guix formant magranes i fulles li semblava francament deplorable i d'un gust més que dubtós. En canvi, quan abaixava la mirada per les parets de la seva cambra, els colors suaus de la tapisseria, la severa noblesa de la porta de roure, els plecs de les cortines, li produïen un benestar inexplicable: recuperava el seu món, el món del qual havia estat allunyat durant les

hores de son. S'alçava amb un gest decidit, es calçava les sabatilles de pell —mai no li calia buscar-les per sota el llit, sempre les deixava perfectament arrencades i paral·leles damunt la catifa— i s'abrigava amb el batí de seda ratllada que la nit abans havia deixat damunt el cobrellit, molt ben plegat, a fi que no tingués dificultats per trobar el forat de les mànigues en llevar-se.

La segona activitat del senyor Dasca consistia a mirar-se detingudament al mirall. Observava el color de la llengua, el to colorejat de l'interior de l'ull, la flaccidesa de la pell de les galtes; era un examen minuciós, que, sovint, el neguitejava, però que s'imposava amb la mateixa disciplina que una revisió mèdica. Finalment, s'acostava a la balconada, sempre entreoberta, i l'esbatanava de cop, amb un desig irreprimible de no retardar ni un moment la visió que havia d'oferir-li.

El jardí lluia amb tota la seva magnificència. Era tan gran que, del balcó estant, no se'n podien veure els límits, però el senyor Dasca el coneixia pam a pam i n'hauria pogut descriure els arbres i els matolls, les flors i els arbustos, els racons obacs i els més solells, i fins i tot la finor i la suavitat de la gespa que l'entapissava. Era el «seu» jardí, malgrat que fossin altres mans les que en tenien cura.

Beethoven acabava els últims acords, de manera que el senyor Dasca s'acostà al tocadiscos i hi posà una peça que li agradava especialment: el *largo* d'*El Messies* de Händel. Tenia el poder de comunicar-li una eufòria gairebé agressiva, una força visceral, una mena de capacitat per assolir tota mena d'èxits i triomfs que cap altra música li encomanava. Es descordà el batí i es dirigí a la dutxa, deixant, però, la porta oberta a fi de no perdre's ni una nota del concert.

El bany del senyor Dasca presentava el mateix aspecte pulcre i ordenat de totes les seves coses. Mai no li calia buscar la crema d'afaitar, ni el dentífric ni el gel: tot era al seu lloc precis i, en tot cas, a l'armariet de mirall hi havia reserves de tot a fi que mai no es quedés mancat de material. La tovallola es renovava cada dia: no hauria suportat eixugar-se amb una d'humida, ni que fos pròpia. Amb això no tenia problemes: l'Encarna, la donzella, era també molt polida i mai, ni un sol dia, no s'oblidava de canviar-li la roba que ell deixava dins el petit cove al costat de la dutxa.

Un cop net i afaitat, el senyor Dasca es passà la mà per la cara, satisfet. Comprovà que la seva pell havia recuperat la perduda frescor i l'aroma de *l'after shave* li produí una esgarrifança de plaer. Es vestí amb cura: americana fosca, camisa d'un blanc immaculat, corbata de seda ratllada, sabates brillants. Es passà els dits, una vegada més, per la cara i s'allisà un cabell que semblava rebel. El tenia gris i brillava com la plata. Li conferia un aire senyorívol, de classe, pensà ell. Aquesta idea el reconfortà. Obrí la porta i sortí al vestíbul.

La casa, a aquella hora, estava silenciosa; molt lluny se sentia la remor de l'aspiradora, ço potser era la de la màquina tallagespa que en Miquel estava passant damunt l'herbei? Havia plogut i l'herbei devia haver fet una estirada espectacular. S'ho aniria a mirar, després.

Dirigí una mirada al rellotge de paret del saló, per comprovar si l'hora que marcava coincidia amb la seva. Era un vell rellotge de carilló amb incrustacions de nacre i una pèndola de llautó que representava una barca; als dos extrems de la barca hi havia un nen i una nena que, amb

el moviment rítmic, semblava que es gronxaven. Mai no s'havia avariat i quan tocava les hores tots els mobles semblaven retrunyir amb les vibracions de les campanades. De vegades, quan algú havia estat malalt, havien hagut de parar-lo a fi que el so del carilló no impedís de dormir els que no es trobaven bé.

Com cada matí, obrí les pesades cortines de vellut granat i les recollí després a banda i banda de la balconada, amb els agafadors de cordons i borles daurades. Els vidres eren tan nets que semblava no haver-n'hi, com si el jardí mateix estigués a frec de mà. Això li produí una sensació agradable, gratificant. L'Encarna era una noia que valia, pensà: la felicitaria. Els mobles, amb la claror daurada que entrava de fora, semblava que cobressin vida i calor, mostraven formes i ornaments que la fosca havia esborrat. N'hi havia de barrocs, amb relleus torturats i excessius: no eren els seus predilectes. D'altres tenien la gràcia primitiva del moble rural, trobat en alguna masia que havia estat abandonada; alguns els havien portat de la Xina, com el paravent lacat amb grans ocells i flors exòtiques; d'altres, en fi, tenien darrere seu una llarga història, com la taula de joc d'eben i vori, on explicaven que el rei Alfons XIII, en una visita secreta a la casa, havia perdut una fortuna.

Després de comprovar que tot estava en ordre, es dirigí a la cuina. Una de les seves debilitats era el te, i li agradava preparar-se'l ell mateix. L'hi portaven expressament de Londres i mai no en canviava la marca. Agafà la tetera i la posà al foc. Mentrestant, endollà la torradora i hi disposà dues llesques finíssimes de pa anglès. Obrí el frigorífic i en tragué la melmelada de taronges amargues, la seva

preferida. Quan el te estigué a punt s'assegué a la taula, se'n serví una tassa i començà a untar delicadament la mantega i la melmelada sobre el pa daurat.

Amb el primer cigarret del dia entre els dits, el senyor Dasca començà a sentir-se un home plenament satisfet. La vida era una meravella i ell la fruïa amb tots els seus sentits. Sortí a fora i avançà pel camí empedrat, vorejat d'herbei. L'aire fresc del matí posava un balanceig molt lleu a les branques esllanguides dels desmais. Se sentia degotar d'aigua: el jardiner treballava al costat dels rosers, que estaven en plena floració.

—Bon dia, Miquel.

—Bon dia, senyor Dasca.

—Va bé, tot?

—Oh, sí, senyor Dasca. He aconseguit llevar el pugó que tenia la Madame Meilland.

—Me n'alegro: és un roser magnífic. Hauria estat una llàstima que es malmetés.

S'acostà a l'arbust i l'observà amb deteniment. La Madame Meilland era una rosa esplèndida, d'una coloració molt especial: groga en el naixement dels pètals, rosada de les vores, com si una pinzellada delicadíssima l'hagués enribetada. L'olorà amb delectança; somrigué al jardiner, que semblava esperar la seva aprovació. El saludà amb un gest de la mà i continuà camí avall, cap al racó dels lliris. N'hi havia de morats, amb les seves fulles verdes, encerades; de blancs i de grocs. Eren flors esveltes, senyorials; només les tulipes se'ls podien comparar. A la paret de darrere la casa s'hi enfilava una buguenvíllia de color de sang. En tallà un brot i se l'acostà al nas. Feu un

gest negatiu amb el cap perquè la flor, tot i la seva bellesa cromàtica, no tenia cap mena de perfum. Donà la volta a la casa i s'acostà al garatge. Es tragué una clau de la butxaca i obrí suaument la porta corredissa, que s'esmunyí sense soroll.

Els quatre cotxes estaven arrengrats, com soldats a punt per passar revista. El primer era un automòbil esportiu, un Mercedes vermell de dues portes; a ell sempre li havia semblat incòmode i pretensios. El segon era un Jaguar negre, de línia sòbria i de gran potència; li agradava perquè era una màquina de la qual hom se'n pot refiar. El tercer era un Vanette de color gris, que només servia per a les excursions i per a les compres, perquè tenia una gran capacitat; com que els seients quedaven molt enlairats, la visió que oferia era molt àmplia: es podia abastar tota la propietat amb un sol cop de vista. L'últim, tanmateix, era el seu preferit: la limusina blanca, amb bar, televisió i telèfon, una meravella de confort i de luxe. «Com en un saló», deia sempre el senyor Dasca. Un cotxe només era agradable quan oferia les mateixes comoditats que una casa. Que una casa còmoda, és clar. Amb una darrera mirada per assegurar-se que tot estava bé, estirà la porta i tancà amb clau.

El sol era ja molt alt quan entrà al saló, de manera que decidí ajustar una mica els porticons. Les finíssimes catifes perses podrien descolorir-se si la llum hi entrava lliurement. El rellotge tocà dos quarts d'onze. Era l'hora justa, pensà. Com sempre, tot ho tenia cronometrat; hauria estat impensable que hagués fet tard ni tan sols d'un minut. S'estirà els punys de la camisa, s'adreçà la corbata

i s'encaminà a la cuina. L'Encarna estava dreta a l'office, com si l'esperés.

—M'esperaves?

—Sí, senyor; és l'hora, no?

—Efectivament, és l'hora. Tot està a punt?

—Sí, senyor, em sembla que sí —digué passant una darrera mirada per damunt de la safata.

El senyor Dasca es calçà els guants de cabritilla blanca, diposità una poncella Madame Meilland dins el petit pitxer de cristall i agafà amb cura la safata de plata massissa. Sortí de l'office i començà de pujar l'escala de marbre amb passamà de llautó. Arribat davant de la porta, trucà suaument amb el puny. Ningú no contestà. Girà el pom i entrà a l'alcova. Deixà a poc a poc la safata sobre una tauleta i es dirigí a la finestra. Estirà la cortina de seda ocre i es girà cap al llit immens d'estil isabelí. Era la peça que més li agradava de tota la casa.

Els peus del llit, en forma de cigne, estaven adornats amb circells de marqueteria sobre fusta d'un to més clar que el de caoba de palma de què estava fet tot el moble; s'unien per mitjà d'un medalló central, de forma vagament oval, amb una garlanda, al centre, de ramatges, fulles i filaments enroscats. El capçal era, realment, sumptuós. Entre les dues gràcils corbes —bessones de les dels peus— s'estenia una franja amb una sanefa allargada i, damunt d'ella, una copa més aviat apaïsada amb talles daurades i calades com un brodat a banda i banda de la base. A l'altre extrem de la copa, dos àngels asseguts entre corns curulls de fruita sostenien una corona d'or, com si volguessin protegir el son de qui dormia i afirmar-ne, al mateix temps, la indiscutible categoria.

El coneixia tan bé, aquell llit, que hauria pogut dibuixar-lo amb els ulls tancats, però, tanmateix, no podia deixar d'admirar-lo cada dia.

S'hi acostà, amb la safata a les mans enguantades:

—Senyor, són les onze del matí. Espero que el senyor hagi descansat bé. L'esmorzar és a punt, senyor.